

Нам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302.
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
і Нью-Йорку (212) 227-4125
УНІОС (201) 451-2200
і Нью-Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 169. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ-ЙОРК. СЕРЕДА, 8-ГО ВЕРЕСНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY AND NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 8, 1982 No. 169. VOL. LXXXIX.

Сімка Сі-Бі-Сі у Торонто передала репортаж про українську виставку

Торонто, Канада. (КУ МФ). — В неділю, 29-го серпня 1982 року у програмі вечірніх вістей канадської державної телебачки Сі-Бі-Сі цього міста включено короткий репортаж Сол Ламана про Світову виставку українських образотворчих мистецтв у галерії Канадсько-Української Мистецької Фундації, яку відкриє міністер для справ громадянства і культури Онтаріо у четвер, 16-го вересня цього року.

Рівночасно поінформова-

но, що у виставці беруть участь 87 мистців з 9-ох країн, включно з чотирма мистцями з України, яким недавно вдалося передістатися на Захід. Серед них — Анатоль Кринський з Нью-Йорку, з яким переведено коротке інтерв'ю про труднощі, з якими зустрічаються мистці в Україні під со-ветським режимом.

Координатор виставки д-р С.Яр. Кальба мав нагоду додати, що виставка є показом найкращих українських мистецтв, талантів, діючих у вільному світі, де українці, як громади меншості, мають найкращу нагоду для збереження їхньої культурної окремості власне на полі мистецтва в усіх його ділянках.

Розпочинається інтенсивне навертання на жидівську віру

Нью-Йорк, Н.Й. — Американські громадяни жидівської віри, згражені в так званій Реформованій жидівській вірі (бо є це Ортодоксальна і Консервативна), як релігійна група переживають історичні часи: Реформовані жидівські конгрегації по всій Америці розпочали енергійну кампанію навертання на свою віру вже в грудні 1981 року туди американці і американки, які подружили з жидівськими партнерами, а самі від себе не виявляють якогось особливого прив'язання до своєї власної віри, — пише "Нью-Йорк Таймс" з неділі, 29-го серпня. План навертання членів з мішаних подружжів наразі схвалений нещодавно Конвенцією Союзу Американських Жидівських Конгрегацій, який складається з 735 Реформованих синагог.

Докладні підрахунки і дослідження виявили, що одна третина чоловіків і жінок жидівської віри в Америці одружуються з не-жидівськими, але досі робилися

дуже малі старання, щоб цих одиниць навертати на жидівську віру — віру їхніх підружжів. Практично такого плану і не було. Тепер радикально змінюється картина, і рабин Санфорд Зельцер з Бостону, директор програми навертання, що зветься "Onetreach Drive" (що є "Похід вперед з розкритими обіймами"), каже, що понад 7,000 таких осіб навертається щороку. Найбільшим ентузіастом цього плану навертання є рабин Александер Шиндлер, президент Союзу Американських Жидівських Конгрегацій. Він пояснює, що спочатку по конгрегації, "були деякі застереження", але всі вони усунені і виглядає так, що цей план тепер "перетворюється через вірність від Реформованих жидів в інші сегменти жидівського життя. Багато жидівських релігійних федерацій в країні встановлюють зародкові подібні програми, — каже він, — і Консервативні рабини також поволі починають приймати певні аспекти цих програм".

Обговорюватимуть статус Гонг Конгу

Гонг Конг — У британській "імперській короні" залишився один діамант — Гонг Конг, якого справи Маргарет Тачер поладжуватиме в місяці вересні, відвідуючи Китайську Народну Республіку. Але тут, "залізні пані" поводитиметься дуже мирно, бо не так, як на Фалькландських островах, де треба за всяку ціну утримувати Англії наційському континенті, поки право не закінчиться тут англійський мандат у 1997 році, — пише "Ю.С. Ньюс енд Ворлд Репорт" з 6-го вересня.

Пропозиції для статусу розглядаються такі: "довірена територія" під британською адміністрацією, чого не хоче Китай; порт під Пекінською суверенністю, але, "випозичений" Великобританії; і, "особлива адміністративна територія", концепт, який є в Китайській новій конституції — з власною валютою, поліцією, економічною і соціальною системами. Головне, що Пекін нізаче не погодиться на референдум у Гонг Конгу, де зовсім певно проголосують мешканці за збереження статусу quo. Але нема місії і на песимізм з боку Великобританії, бо Гонг Конг дає Китаєві 8 мільярдів доларів прибутку річно, а "золотого гуся ніхто не вбиває затяжними вимогами". Також з усього населення (5.1 мільйонів осіб) опитування виявило, втече на Захід дві третини, якщо б Пекін накинув Гонг Конгіву свою політичну і економічну систему, бо цей порт аж надто вріс глибоко у вільну господарку.

НЕЗАЛЕЖНИЙ ЩОДЕННИК "АН НАГАР" в Бейруті, Ливан, в середу, 12-го вересня, подав приблизний підрахунок загиблих у війні-інвазії Ізраїля на Ливан. Кількість жертв обрахована на 17,825 убитими і 130,103 пораненими. В цю кількість враховано палестинців (жидівських і цивільних), ливанців та сирійських воєнків, і обраховано всіх їх на підставі даних, взятих зі шпиталів і міністерства внутрішніх справ Ливану протягом останніх двох тижнів. Підрахунок щоправда дуже приблизний, бо загинуло значно більше, але, — на думку Міжнародного комітету Червоного хреста, — порахувати всіх убитих точно насправді буде неможливо, бо багато їх загинуло без підрахунку в румовинах міста, які в великих братських могилах, куди їх окупували військово загірбало, не дуже підраховуючи, відразу після боїв, бо гарячий клімат цих територій не дозволяє, крім усього іншого, тримати тіла вбитих непохованими довше. В це число також не зараховано умираючих тяжко поранених. Підрахунок цього незалежного щоденника значно менший від обрахунку жертв самими палестинцями і дуже більший за числа, що їх подають Ізраїльські звіти.

РОЗПОЧАЛАСЯ ВЖЕ ВІДБУДОВА ЗРУЙНОВАНОГО ВІЙНОЮ ЛИВАНУ

Бейрут, Ливан. — У столиці Ливану Бейруті перебував директор Агенції для міжнародного розвитку Пітер МакФерсон, який переїхав наочно матеріальні шкоди, заподіяні Ливаном, як громадянською війною, з 1975-76 рр., так і останньою інвазією Ізраїля. Він сказав загальною, що треба буде більшість для остаточної відбудови зруйнованого Ливану, але не обвинував у виключно Ізраїль за заподіяні шкоди. Мовляв, ливанський уряд зазедбав направи шляхів, електричних проводів, каналів і інших публічних влаштувань, понижених ще громадянською війною. Найбільшим жертвою давцем в акції відбудови Ливану є такі ЗСА, що підновили новим датком 30 мільярдів дол. свою допомогу до висоти 95-ти мільярдів дол. Саудівська Аравія погодилася звернути Між-

народному Червоному Хресту кошти, видатковані для перевезу з Ливану хворих і поранених осіб. Загалом всі закордонні країни, включно з Об'єднаними Націями, арабськими державами і Америкою, зібрані дотепер для відбудови Ливану понад 89 мільярдів дол. Американський Конгресс ставиться прихильно до становища Президента, що треба активно допомогти Ливану відбудуватися із руїн і своєю допомогою скріпити там американські політичні впливи, але існує — за голосами преси — тенденція, щоб всю американську допомогу підігнати під "харитативну" рубрику. 50 мільярдів дол., що їх президент Реген вирішив призначити Ливанові додатково, Конгресс включив у той закон, проти якого Президент зголосив вето з уваги на різні інші, наведені там видаткові позиції.

Йорданія боїться ізраїльської агресії

Амман, Йорданія. — Йорданський король Гусейн, один із найбільш "поміркованих" і прозахідних арабських лідерів, висловив у пресовому інтерв'ю виразний острах, що несприятелів Ізраїля максималістична політика ізраїльського прем'єра Менахема Бегіна і його міністра оборони Арієля Шарона, доведе до інвазії проти Йорданії. Ізраїль, на думку Гусейна, планує анексію колишнього Йорданського правого берега Йордану і смуги Газі, де масово живуть араби, які — за твердженням Гусейна — мають право вимагати призначення ім "національного осідку" — саме на тих землях. Проте Гусейн рішуче застерігає проти твердження Шарона, висловленого нещодавно у Нью-Йорку, що країною палестинців є повинна бути Йорданія.

Гусейн різко критикував

Ізраїль за нехтування підписаного Бегіномого договору у Кемп Дейвіді, де обіцяно "поладнати проблему палестинців", чи пак надати їм широку територіальну автономію. Гусейн повторив це раз твердження, підтримуване також ЗСА, що позитивна розв'язка палестинської проблеми є підставою замирення на Близькому Сході.

Тому, що такої розв'язки нема і не видно на близькому овиді, Гусейн заповів переведення загальної мобілізації в Йорданії, щоб боронитися перед подібною інвазією, як її Ізраїль перевері, і це не злікадував — супроти Ливану. Гусейн таврував самолітну політику Ізраїля в Єрусалимі, творення ізраїльських осель на окупованих арабських землях і брак доброї волі розв'язати ці проблеми.

В Італії проголосили 42-й з черги уряд

Рим, Італія. — 42-гу з черги кризу італійського уряду від кінця Другої світової війни поладано, так що повернувся до влади прем'єр Джованні Спандоліні, відставив в парламенті востаннє довір'я більшості 357 голосів проти 247. Хоч сам названий прем'єр не належить до керівної італійської партії Християнських демократів, які правила ввесь післявоєнний час, про те стрижнем нового уряду є такі консервативні християнські демократи разом із соціал-демократами, поміркованими соціалістами і лібералами. Названі партії мають у новому уряді 27 міністрів. Остання криза виникла на тлі запропонованих міністром фінансів, соціал-демократом, бюджетних заощаджень скреслення різних додаткових по-

легів для італійського нафтового промислу. Однак, у переговорах доволі тієї групи керівні дії коаліційних центр-правих партій прийшли до переконання, що не варто розписувати нових виборів під час існуючої в Італії економічної кризи. Соціал-демократи, які безпосередньо спричинили кризу, виступили за уряд, перевіривши своє становище, щоб виминути загрозу, що в новому уряді їхнє місце можуть зайняти комуністи, дармащо християнські демократи принципово відкидають спілку з найсильнішою після християнських демократів італійською комуністичною партією. Італія належить до НАТО і Європейської Економічної Спільноти та є у приязних союзницьких взаєминах з ЗСА.

Джордж Воллес знову кандидат

Колішній губернатор Алабами, 63-річний Джордж Воллес, що вже тричі був губернатором цього штату, втішається підтримкою виборців в його кампанії за номінацію від демократичної партії на пост губернатора штату Алабами. Вважають так політичні аналітики, а підтвердили це наслідки публічних опитувань, що їх перевірив спеціаліст в цій ділянці професор Бірмінгемського коледжу д-р Наталі Дейвіс. Це опитування виявило також, що майже половина виборців негріт також підтримає Дж. Воллеса в загальних виборах у листопаді ц.р., не дивлячись на те, що Алабамська демократична конференція, що мала б репрезентувати 80 відсотків негріт в штаті, дала підтримку опоненту Воллеса, іншому

демократичному кандидату, заступникові губернатора штату Джорджі Мек-Мілленові. Третій кандидат-демократ — речник штейтвотер Палати репрезентантів Джо Мек-Коркедейл. Від республіканців є лише один кандидат — губернатор Монтгомері, Емори Фолмер. За Дж. Воллеса висловилося 40 відсотків опитуваних, а два інші демократичні кандидати — Мек-Міллен та Мек-Коркедейл — дістали по 22 відсотки голосів кожний.

У травні 1972 року Джордж Воллеса був поранений кількома кулями, що їх вистріляв Артур Бремер з Лорел, Мд., де промовляв Дж. Воллес, що кандидатом тоді на президента ЗСА. Внаслідок цього поранення нижня частина тіла у Дж. Воллеса була спаралізована.

ОБЛОГА ПОЛЬСЬКОЇ АМБАСАДИ В БЕРНІ ТРИВАЄ

Берн, Швайцарія. — Три добре озброєні чоловіки, які назвали себе членами руху спротиву до комуністичного режиму у Польщі, посідаючи згідно з їхнім твердженням, велику кількість динаміту й іншого вибухового матеріалу, захопили у понеділок вранці будинок польської амбасад в Берні, Швайцарія, з 13-ма урядовцями, які в той час були в будинку та поставили до польського уряду прем'єр-міністра Войцеха Ярузельського дві основні вимоги: відкликати на прохоті 48 годин воєнний стан у Польщі і звільнити усіх політичних в'язнів та чоловічих лідерів "Солідарності", бо в протиположному випадку, вони висадять в повітря приміщення амбасад.

Варшава поки що не зайняла жадного становища в тій справі, а бюро "Солідарності" за кордоном відповідало від тієї акції, кажучи, що вільна профспілка не має нічого спільного з акцією польських підпільників, чи як вони себе називають, членами польської підпільної армії і зрештою "Солідарність" ніколи не проповідувала насильства.

Вміжчасі швайцарська поліція і спеціально вишколені військові частини оточили цілий квартал, в якому приміщується польська амбасада, але поліційні речники заявили кореспондентам, що вони б не дозволили уряду, який веде тепер переговори в тій справі з Варшавою, не будуть атакувати амбасад, щоб не наражати на ризик життя багатьох урядовців. Одну жінку, яка була в тяжкій підпільниці звільнили в понеділок, увечері, але вона відмовилася зустрічатися з журналістами і взагалі від розмов: на цю тему.

Цей акт польських підпільників наступив після бурхливих демонстрацій у Польщі, які відбулися у вівторок, 31-го серпня ц.р., і якими польський нарід відзначував другу річницю створення вільної профспілки "Солідарність". У висліді цих демонстрацій шість

поліків заплатили життям, кількадесять були поранені, а понад 4,000 арештовані режимом В.Ярузельського, який ще раніше погрожував, що він "вогнем і мечем" знищить усі прояви опозиції, чи як він її називав, "слуг західного імперіалізму і ворогів соціалістичної системи в Польщі".

Не зважаючи на те, що деякі речники західних бюр "Солідарності" засудили таке поступування польських революціонерів і назвали його "кримінальним актом", з інших сторін польської спільноти такого засуду не було. Лідер цієї групи, який назвав себе полковником Ізгогским, заявив у телефонічній розмові ломаною німецькою мовою, що його група була створена приблизно два місяці тому і нараховує понад 200 членів у країнах Заходу. Він підкреслює, що окупація польської комуністичної амбасад є першою такою акцією на Заході, але за нею наступлять інші, якщо польський військовий режим не змінить своєї тактики і не припинить масового терору супроти польського населення, зокрема проти політичних в'язнів. Крім того, — заявив Ізгогскі, — інші більші групи вестимуть подібні революційні акції в країні.

Речник швайцарського міністерства закордонних справ заявив, що Польща прикищо не мала амбасад в Берні, а людина яка вела справами амбасад, перебував під теперішнім пору на відпустці. Цей же речник заявив журналістам, що варшавський уряд дав дозвіл швайцарському урядові вжити всіх можливих заходів для звільнення закладників.

У зв'язку з таким становищем Варшави, міністер справедливості Курт Фірглер нараджується з речниками інших міністерств і представниками поліції. Метою цих нарад є випрацювання спільну акцію проти "польських терористів", як їх загалом називає швайцарська і взагалі європейська преса.

У світі

ВІДКОЛИ ІНДРА ГАНДІ ПОВЕРНУЛАСЯ ДО керми держави в 1980 році, вона переверла двічі зміни у своєму кабінеті. Найновіші зміни прем'єр-міністра Індії оголосила в четвер, 2-го вересня. Згідно з її планами, вона змінить міністра інформації і ще дев'ять інших, залишаючи недоторканими лише трьох міністрів — закордонних справ, оборони і фінансів.

БРАК ТВЕРДОЇ ВАЛЮТИ ВІДЧУВАЮТЬ БАГАТО країн у світі, між ними і Куба Фідела Кастро, яка заборгувала своєю кредиторам — Японії, Канаді, Західній Німеччині, Франції і Іспанії великі суми грошей, та менші суми — іншим країнам Заходу. Протягом наступних трьох років Куба має сплатити 1.3 бильйона доларів, а цих грошей їй сплатити не вдасться. Тому Куба офіційно подала прохання до японських і західних банків в четвер, 2-го вересня, щоб їй дали відстрочку з цими вплатами. Куба хоче мораторію на три роки на головні її заборговування і можливість сплачувати пізніше борг на протязі 10-ти років. Кубинську фінансову кризу спричинили значні зниження цін на цукор на світових ринках збуту, а цукор — це головний продукт експорту цієї острівної країни, найближчого комуністичного сусіда ЗСА.

ВЛАДИСЛАВ ГОМУЛКА, який ПРОВАДИВ комуністичну партію Польщі від 1956 року до його усунення в році 1970, помер на раку в середу, 1-го вересня, в шпиталі у Варшаві, на 77-му році життя. І початок і кінець його 14-річної кар'єри були позначені великими неспокоями у Польщі, і його найбільше пам'ятатимуть поляки за його неймовірно високі ціни на споживчі товари, низькі заробітні плати і вбогу продуктивність, — за ці всі атрибути спільні для кожного комуністичного господарювання. Про Гомулку також існує чималий польський фольклор — народна словесність, яка не пошкодувала йому дотепі і насміхів. Проте за часів панування Гомулки полякам вільно було подорожувати, слухати закордонні радіопередачі і навіть вести культурний обмін ансамблями і групами з закордоном, коли він обстоював т. зв. "польський шлях до соціалізму".

З ЕЛЬ САЛЬВАДОРУ ПОДАНО ВПЕРШЕ ОФІЦІЙНО підсумок убитих лівими партизанами воєнків з регулярної сальвадорської армії за останній 12-місячний період, до кінця місяця червня включно. Впав з рук прокомуністичних повстанців 3,801 воєк, що становить одну п'яту всіх військових сил у Сальвадорі. Цю статистику подав міністер оборони генерал Хосе Гільєрмо Гарсія у вівторок, 31-го серпня. Західні знавці сальвадорських справ у країні кажуть те саме, що це 21 відсоток всіх людських резерв армії, що нараховує, як вони обраховували, 18,000 старшин і рядових. Це число жертв містить в собі теж 144 особи, пропалих без вісті.

УКРАЇНЦІ В ПОЛЬЩІ ДОМАГАЮТЬСЯ СВОЇХ ПРАВ

Нью-Йорк, Н.Й. (Пресова служба ЗП УГВР). — Нещодавно на Захід надійшов документ, датований 6-им листопада 1980 року, від групи українців з польської міста Щєцин до Сейму Польської Народної Республіки та інших урядових установ. Нижче друкуємо винятки з цього документу, повний текст якого незабаром появиться на сторінках української преси.

До Найвищої влади Польської Народної Республіки, Сейму Польської Народної Республіки, Державної Ради Польської Народної Республіки, Ради Міністрів Польської Народної Республіки.

Ми, польські громадяни української національності, разом з усім польським народом щиро вітаємо процес відновлення в політичному і суспільному житті нашої країни. Ми сподіваємося також, що цей процес змінить і ставлення влади і органів державної адміністрації в питанні національних меншостей в Польщі, їхніх суспільних і культурних потреб.

Всупереч постановам конститутції ПНР та міжнародним умовам, а зокрема всупереч Міжнародному пакту громадянських і політичних прав, потреби української меншості часто ігноровано, до громадян, які відкрито говорили про свою українську національність, ставилися з недовірою, навіть дискримінували.

Українське населення є найбільшою національною меншістю в Польщі. Народна Польща стала батьківщиною для кількох тисяч українців. Такий стан не переживав, проте, їхнього духовного й інтелектуального зв'язку з українською культурою і мовою, їхньої свідомості національної відірваності і бажання зберегти її та передати наступним поколінням.

Докладом, що влада Народної Польщі розуміла ці потреби, була ухвалена Політичного ЦК Польської Об'єднаної Робітничої партії з квітня 1952 року, а зокрема рішення з 1956 року — про заснування Українського Суспільно-Культурного Товариства і його пресового органу "Наше слово", і далі шкіль і осередків навчання української мови, а також створення умов для розвитку самодіяльної культурної діяльності. Товариство стало справжнім репрезентантом усієї української суспільності, організатором її суспільно-культурного життя, включно з активним у вир суспільно-політично-

го і господарського життя країни.

Засоби масової інформації часто обговорювали проблеми українського населення і це чимало допомогло переламати взаємне недо-вір'я між обидвома народами, а громадянам української національності давало змогу почувати себе повноправною, шанованою і визнаною частиною цілого громадянства.

У 60-их роках цей процес почали гальмувати, а в 70-их — в наслідок більше рішучих дій адміністративних властей — прийшов далекийдичний регрес у нашому суспільно-культурному житті. Приклади дискримінаційних дій місцевих адміністрацій може навести майже кожний осередок УС КТ. Зокрема в гострих і прикрих формах виявилися внаслідок цього, без об-грунтувань звільнено з посади директора єдиного в Польщі Ліцею з українською мовою навчання, громадянку Ірину Снігур; не дозволяється влаштувати мистецькі імпреси.

У Перемиському і Кроснонському воєводствах ще й досі існує закон, що забороняє купувати нерухоме майно українцям, які приїжджають з західних чи північних земель.

Дуже болісним не тільки для українців було переіменування історичних назв місцевостей у південно-східній частині країни. Це був кричущий приклад нехтування нашими почуваннями.

У 1976 році Товариство накинело новий статут, який помітно обмежив коло діяльності нашої організації. Ліквідація воєвиських управлінь УСКТ, а також скорочення штатів у великій мірі спаралізувало діяльність багатьох осередків. Систематично обмежуються також фінансові дотації. Не маючи дозволу організувати центральні перегляди мистецьких ансамблів УСКТ, багато мистецьких ансамблів практично припинили свою діяльність.

Проблематика української національної меншості в Польщі стала заборонною темою для засобів масової інформації. Не появились навіть інформація про з'їзд Товариства, який відбувся у червні ц.р. Дискусювали на ньому справи від-дзеркалювали проблеми, які хвилюють усю українську громадськість у Польщі. На жаль, критичні голоси делегатів не знайшли відгуку навіть на сторінках "Нашого слова".

(Закінчення на стор. 3)

В Америці

НАЙВИЩИЙ СУД СТЕЙТУ НЬЮ ДЖЕРЗІ ВІДНОВИВ попередній присуд для Джорджа Джорджанні, засудженого в 1980 році за записування малолітньої, 14-літньої дівчини, яку він, зі співучасником цього злочину Сіндрі, силоміць затягнув до задньої кімнати свого ресторану. Обидва нападники засуджені були на 15 років ув'язнення. Проте, 33-річний, 565-фунтовий Дж. Джорджанні, пробувши у в'язниці лише один тиждень, був випущений на поруку з огляду на те, що його здоров'я, а можливо й життя загрожено перебуванням у в'язниці, де нема охолоджувальної системи та "догідних умов" для людини такої непересічної ваги. Його звільнення викликало бурю протестів, як у стейті Нью Джерзі, так і в інших стейтах країни, найголоснішим з яких був, очевидно, протест матері постраждалої дівчини. Після поновлення присуду 15-річного ув'язнення Джорджанні відведено до в'язничного відділу Медичного центру Ст. Френсиса в Трентоні, Н.Дж., де він перебуватиме кілька днів до тих пір, поки буде визначено місце його ув'язнення.

У СЕРЕДУ, 1-ГО ВЕРЕСНЯ Ц.Р. ЗНАЙДЕНО РЕШТКИ великого військового вантажного літака, 30 миль на південь від Ноксвілу, Тенн., залога якого, перебуваючи на вишкільній місії, враз із літаком пропала без вісті. — як про це повідомив речник Повітряної флотії. Баб Місковіц сержант-прапоронісець рятункового координаційного центру на Повітряній летунській базі Скотт вблизи Іст Ст. Льюїс, Ілл., сказав, що цей велетенський розбитий літак знайдено в годині 11:25 ввечері на терені управління охорони з'являть Телліко, на верш Стреттон Мідов. Він теж поінформував, що в повідомленні нема ніякої згадки про будь-кого, з уцілілих летунів, проте за ними ще ділі пошукує рятункова залога. Це не єдиний літак, лет якого закінчився катастрофою, бо у вівторок, 1-го вересня зрозумілося, що два військові літаки: один з них — це військовий літак типу Сі-141Бі, що його досі ще не знайдено, а другий — джет повітряної флотії, що експлуатувався під час бурі і розбився над фармою в Іллінойі, а летун згинув.

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-8964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — \$1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to: "Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає собі право вилучати матеріали, які порушують моральні та політичні принципи. Незадоволені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допущивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНСОЮзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — \$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Відважна ініціатива Регена

Коли президент Реген перервав свій відпочинок у Каліфорнії для виголошення відтілі 20-хвилинної радіо-телевізійної промови у справі замирення на Близькому Сході, то це міг зробити тільки лідер, який здає собі справу з своєю відповідальністю, своєї керівної ролі у світі і потреби взяти на свої плечі новий страшний тягар. Заклик Регена до Ізраїля, щоб той зліквідував свою, існуючу від 1967 року, окупацію арабських земель на захід від ріки Йордану, колишньої власності Йорданії, та смуги Гази — і щоб Ізраїль "заморозив" даліше ступінь заснування своїх осель на окупованих арабських землях та щоб проблема Єрусалиму стала знову "дискусійною" всупереч проголошеній Ізраїлем анексії — той закликання напевне одним махом приєднав Америку і приязнь усіх арабських країн. Мало того: цей закликання напевне знайшов чи знайде наскрізь позитивний відгук у союзницьких з Америкою європейських країнах і ще даліше відсуне Советський Союз від втручання до справ Близького Сходу.

Реген напевне здавав і здає собі справу, що його закликання до Ізраїля вилежить окупованих земель, що Ізраїль колонізує своїми поселенцями (яка яскрава паралель з політикою Польщі у 20-х і 30-х роках, яка поселювала спрощуваних за західну польських колоністів і військових, осадників на українських і білоруських землях!) — викличе напевне гостру опозицію з боку ізраїльського прем'єра Беґіна, більшість ізраїльського парламенту ("кнесету"), на який він спирається, і всіх жидів у світі, які хотіли б бачити Ізраїль якнайбільш територіально і чисельнішим військово й економічно. І тут починається конфлікт між амбіціями, малою, тугою, хороброю Ізраїльської держави, яка мріє про поширення своєї території на всі колишні біблійні землі ще навіть з часів перед приходом туди античної римської імперії, та поміж політичним реалізмом, який рахується з нинішнім днем і нинішніми відносинами.

Зараз таки після проголошення заклику Реген ізраїльський міністер закордонних справ Іцак Шамір гнівно заявив: "Величезна більшість нашої нації рішила ніколи не відкритися Юдеї і Самарії (західного берега Йордану) та ніколи не вилежить наших природних і священних прав поселюватися у усіх країнах нашої батьківщини". Дуже гарні слова, які проте в нинішній політичній дійсності промовчують, що на окупованих землях біблійної Юдеї і Самарії живе тепер компактно масою понад 1,200,000 арабів і що засновані там арабські оселі охоплюють максимум 25,000 ізраїльців, які живуть наче на вулкані. А який політичний глум продикував ізраїльським державним мумом повести супроти арабів на окупованих землях так колонізаторську політику, яка збанкрутувала в усіх країнах, що вели політику національної асиміляції поярмлених народів — і мусить збанкрутувати в ССРСР!

Треба подивлятися ізраїльцям за їхні організаторський хист, за їх відвагу, хоробрість, за здібність їхніх полководців, за їх жертвенність, за їх ідейність. Усі ці прикмети довели до довгої черги військових і політичних успіхів. Найбільшим успіхом було приєднання собі 3'єднаних Стейтів як гаранта державної незалежності і безпеки Ізраїльської держави. І Реген знову повторює, що Америка буде вірна тому зобов'язанню супроти тривокости і безпеки Ізраїльської держави. Але правильно Президент підкреслює, що найбільшою гарантією тієї безпеки є замирення з арабським світом. І що те замирення вимагає звороту окупованих арабських земель, хоч вони дві тисячі років тому були обітваною землею прапредків теперішніх ізраїльців. Американський Президент не є фантастом і не може потурати максималізму тих ізраїльських патріотів, які "запаморочились від успіхів".

Менахем Беґін і його прихильники у великій і впливовій жидівській громаді в ЗСА мусять для "збереження обличчя" протестувати і горюжитися. Але часом вони собі усвідомляють, що їм грозить політична ізоляція і що вони не можуть дозволити собі на локсус втрати американського гаранта їх існування і безпеки. Виступ Регена був історичною подією, яка може і повинна завести тривкий мир на Близькому Сході. Якщо Ізраїль проявить що нагоду, то впаде арабських терористів і Москву і діятиме на власну згубу.

ІЗ УВАГИ НА НАЙСЛАБШУ ПРОДАЖ АВТ НА протязі двох попередніх декад, Корпорація Дженерал Моторс проголосила, що обнижить ціни або залишить їх незмінними на половину моделей авт з 1983 року. Знижка ця, що буде ватися від 250 до 500 доларів, стосується до найновіших моделей Дженерал Моторс — з поганою на передні колеса та до авт середньої величини. Корпорація покладала велику надію на продаж цих авт, однак вони продавалися дуже слабо, мабуть, тому, що важко було знайти покупця на такі дорогі авт. Речник цієї корпорації повідомив, що підвищує ціни на інші моделі з 1983 року буде від 357 до 687 доларів. В загальному можна розраховувати на 1.9 відсотка підвищення, тобто авто буде коштувати на 215 доларів більше як в 1981 році. Аналітик автової індустрії Гарвей Гейнбах із Меррил Лінч компанії сказав, що "Дж. М." приросте до цих ціни — зависокі. Але вони сподівалися, що економічна ситуація настільки покращає, що люди купуватимуть авт в цих цінах".

Закінчення кривавого конфлікту та присутність американської морської піхоти в Лівані — це неперечний доказ, що Москва втратила політичний ґрунт на Близькому Сході та посередньо дізнала значної політично-моральної та мілітарної поразки. За останні роки Кремль підсилював своїх союзників — сирійців та Палестинську терористичну організацію, доставляючи всякого роду зброю, та інші матеріали і фонди.

Присутність американських збройних сил у Лівані мусить бути особливо гіркою пігмурою, щоб її могли стравити советські провідники, тим більше, що перед закінченням облоги Бейруту, Брежнєв суворо зазначав, що Москва з ніякою рази не погодиться на присутність хоч би найменшої американської військової одиниці в Бейруті. Погрозу, що її надруковано в "Правді", зігнорували палестинці і сирійці, союзники Москви, які погодилися на це, щоб американські, французькі і італійські військові частини патрулювали евакуацію убитих членів Палестинської Визвольної Організації (ПВО) та сирійців з Бейруту.

Володимир Душник

МОСКВА І ЛІВАН

Як, звичайно, в таких випадках буває советська преса не робить ніяких відкидів до погрози Брежнєва, хоч Павел Демченко, політичний коментатор для советського пресового агентства "Новості" бачить велику загрозу "для рівноваги миру, яку створює присутність американських збройних частин в Лівані. Він пише: "Не можна в ніякій мірі ігнорувати цього факту, що, висилаючи військові частини до Лівану і пригрозюючи вислати мілітарних дорадників на неозначений час, Пентагон готується скріпити свій плядар близько кордонів ССРСР".

У дальшому Демченко зазначає: "Советський уряд не може бути байдужим до такого стану речей. Загальною, що советський уряд категорично є проти появи американських збройних сил на ліванській землі, і він проголосив спеціальну пересторогу в цьому напрямі".

Закордонні спеціалісти

Людмила Волянська

„ВОНИ НЕ ГРАБУВАТИМУТЬ НАС БІЛЬШЕ..."

МЕХІКО НАЦІОНАЛІЗУВАЛО БАНКИ

відділів у самій столиці, і веде справжній прийняття і виплачування грошей. Тож про націоналізацію чужих банків, тих, які позичають капітали країні і беруть гроші з Мехіко, перевести практично не можна б було.

Оголошення про націоналізацію було прийняте цілим Конгресом — законодавчим тілом країни, стислою оцією. Встав також аплодуючи президент-елект, даючи цим підтримку "героїчним заходам" Портільйо ратувати країну з нею, вірно тяжкої економічної кризи, в яку Мехіко потрапило через заанадо рожеві сподівання, що в світі буде нестача нафти і ціни на мексиканську нафту зростатимуть. Будуючи майбутнє економіки країни на таких припущеннях, що не здійснилися, бо в світі є надпродукція видобування нафти, Мехіко заборгувалося комерційним міжнародним банкам велетенську суму — 80 білйонів доларів, яку немає з чого заплатити. Тому був потрібний цей крок президента.

Чи посприятиме мексиканцям врятувати країну від економічного хаосу, в якому вона опинилася, покаже майбутнє, а ці "героїчні заходи" президента, що відходять від керма всіма державними справами незабаром, пояснюють знавці в той спосіб, що це тепер Портільйо вказав на інших винуватців всіх лих, замість бути таким винуватцем самому. В тому, що банки лихво випомпують гроші з підприємств, промис-

зразу добили велику різницю між аналітичними статтями ліванських подій у "Новостях" і статтями Демченка, виключно написаних для домашньої інформації, яка до речі більш "войовнича" як писання у "Новостях" для закордонної інформації.

У статтях в "Правді" Демченко засуджує "американський імперіалізм", який, мовляв, приготував ізраїльську інвазію Лівану для скріплення мілітарно-стратегічних позицій Америки на Близькому Сході.

Західні спеціалісти твердять, що закінчення війни проти ПВО в Лівані — це колосальний удар для ССРСР, який роками збудував уряд ПВО і витратив сотки мільйонів доларів для вишколу, узброєння та випосаження палестинських збройних частин, які, як би воно не було, виявили чимало завязтості в обличчя переважачої мілітарної переваги ізраїльських збройних сил.

Очевидно, що Москва мусила прийняти цю поразку

без дальшого розгортання конфлікту, але це не означає, що цілі Москви змінилися і що Кремль занехав свої авантюри на Близькому Сході. Як у випадку німецько-советського "союзу" в 1939 році Москва може навіть змусити ПВО до визнання Ізраїля як самостійної держави, чекаючи на більш "принагідні обставини", щоб тоді завдати нищівного удару як Ізраїлеві, так його американському союзникові.

Можна сказати, що советська пропаганда грає на арабських емоціях, обвинувачуючи Америку в тому, що Вашингтон не хотів стримати напад Ізраїля і дові, що Америка може скоро втратити Єгипет, вона ж бо дозволила на порушення домовленості у Кемп Девіді, з чим прогавила остаточне полагодження конфлікту на Близькому Сході. Існує можливість, що Москва використуватиме також нову ініціативу ЗСА для полагодження близькосхідного конфлікту, запропоновану президентом Роналдом Регеном 1-го вересня ц. р., на цьому тлі поглиблюватиме існуючий антагонізм між Ізраїлем і арабськими державами.

Ол. Зозуля

Сільський цех?

Коли, де і для чого його створено? Скажемо наперед — це витвір Брежнєвської "Продовольчої програми", в якому "куватимуть" хліб і все до хліба.

Почалася ця затія за рецептом Кремля, у якому йдеться про створення при великих заводах сільських цехів, які забезпечили б робітників продуктами. Першим для цієї "показухи" обрали київський завод "Арсенал", очевидно тому, що його очолює герой соціалістичної праці, депутат Верховної Ради СРСР С. В. Гузовський.

Для сільського цеху заводу ЦК партії приділив радіосп "Майданський", що розташований недалеко від Бородянки. Придільний цех радіосп тому, що він перманентний "чемпіон по збитках".

Перед тим, як прийняти цей радіосп до родини арсенальців, директор С. Гузовський поїхав на оглядини майбутнього сільського цеху. Добрався директор, як пише журнал "Ранок", "розгубленою дорогою: ні проїти, ні проїхати. Ледве дістався до радіоспної контори. Оповідь виділася каркас із соснових жердин, обтягнений прозорою плівкою. Виявилось, що в цьому приміщенні сільські механізатори ремонтують техніку навіть в пекучі морози".

Бездарні керівники догосподарювалися до того, що, "Радгосп — кругом боржник, у всіх районних зведеннях посідає останній рядок".

Далі журнал підкреслює: "не зовсім звичайне підсобне господарство: завод узяв на свій баланс польський радіосп, "Майданський". Це означає, що віднині вони відповідають перед державою не лише за виконання власних виробничих планів але й за надію, привісили у сільському цеху".

Тепер адміністрація заводу щосуботи проводить робітників до сільського цеху наводити порядки: прокладають дороги, будують свинарники, гуртожиток. А щоб "Продовольча програма" набрала ширшого розголосу, влаштували свято — посвячення у арсенальців хліборобів.

Посвячувати приймав заступник голови Верховної Ради УССР В. Щербина, який не забув привезти зі собою київських співаків-танцюристів.

Після палких промов та обіцянок про "рекордові надії" молока, відгодували на ринках збуту закордоном.

свиней та збору городини, — для активу влаштовано перекуску, а для новоспечених арсенальців — концерт.

На цьому можна було б поставити крапку. Але ж виникає запитання: чи ця Брежнєвська затія розв'яже харчову проблему? Безперечно, що ні. Це стверджує гіркий досвід минулого, про який варто нагадати.

Після примусової колективізації харчова проблема огибилася у сіліпму куті. Тоді Сталін розпорядився на великих заводах створити підсобні господарства під назвою ОРС (отдел рабочего снабжения), що мав задовольнити робітників харчовими продуктами.

Таке підсобне господарство (понад сто гектарів) мав завод "Арсенал" у пригороді міста на Сирі. Кожної суботи і неділі гнали на те господарство робітників, які садили картоплю, цибулю, капусту; обробляли і децю збирали. Були орські крамнички, ідальня й цехові "ларьки" в яких торгували кінською ковбасою та пшонним пудингом.

Прийшов час збирання орських плодів. Приїхали робітники і... ахнули! Помідори, які сливки, картоплі як горіхи, морква — міншчі хвостики. Трохи збрали, а решту приорали та витратили на збитки списали. Чотири роки "Арсенал" домагався позбутися орської опіки. Поки дозволили зліквідувати зайву прибудову, збитки вирости в кількості тисяч карбованців.

Покінчи "Арсенал" вкладає гроші в сільський цех, який по суті вже почав скорочувати свій розмах: на сто гектарів скорочено площу під картоплю, зменшено й поголів'я корів, м'ясо з яких пішло до заводського буфету.

Підбивши підсумки першого року господарювання, керівники похвалилися тим, що збрали 2,360 центнерів картоплі, яку робітники "розрахували", — як ласощі. Підкреслимо "розхватали" бо, як признається комсорт заводу В. Безверхній, йому не вистачило. "Правда, — каже він — я замотався і не встиг купити нашої картоплі, а потім дуже шкодував: усі її хвалити".

Ну, а скільки дав сільський цех робітникам м'яса, молока, капусту, помідорів, огірків чи цибулі, — керівники замовчують, бо похвалитися нічим. Для цього є приватний базар.

ДАНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР АНКЕР Йоргенсен оголосив у четвер, 2-го вересня, що він розпустить свій кабінет через сильну опозицію до його економічної політики. Його уряд меншості — соціал-демократична адміністрація — проіснувала всього вісім місяців. Прем'єр-міністер, який очолював кілька урядів меншості тут від 1975 року, сказав, що він не передбачає дати нових виборів і дораджує королеві Данії Маргреті далі про політичні справи і про складні пошуки кандидатів для нового кабінету. Економічна політика, яку він пропонував у парламенті в середу, 1-го вересня, охоплювала зменшення видатків уряду, збільшення податків, щоб поповнити державну касу, і поліпшення данської торгівлі у суперництві на ринках збуту закордоном.

обмежити, щоб зробити свій словник більш приступним для найширшого кола читачів. Критерієм внесення даного слова в реєстр словника, як заявив А. Вовк, був його статус в англійсько-українських словниках М. Л. Подвезька (1948), М. Л. Подвезька й М. І. Балли (1974) та М. Дейка та інших (1979). Таким чином, у словник внесено такі категорії слів: (1) слова поширені в сучасній англійській мові, а зокрема в її американському варіанті, яких нема в загаданих словниках; (2) слова, які в загаданих словниках перекладено неточно, або навіть помилюючи; (3) слова, що є виразними русизмами, зайвими кальками російських слів або непотрібними запозиченнями з інших мов; (4) терміни та назви, що мають декілька українських відповідників; (5) вузькоспеціальні наукові й технічні терміни, що їх досі нема в реєстрі термінологічних советських словників, а які потрібні українським науковцям, що працюють в розсянні.

Що дуже складну й велику за обсягом роботу виконати не легко, коли врахувати, що в розсянні ми не маємо потрібної лексичної картотеки, доброякісних лексикографічних джерел, вишколеного колективу вчених, потрібного технічного устаткування, матеріальних засобів тощо. Проте, спираючись на кращі традиції української лексикографії 20-х і на початку 30-х років і враховуючи здобутки лексикографії інших народів, вдалося розгорнути в розсянній роботі над першим Вибірковим англійсько-українським словником, покликаним сприяти впорядкуванню перекладного словника та служити піднесенню культури української мови.

Над створенням такого важливого й корисного видання працює одна людина, окрилена наміром дати українській громадськості відповідний потребам часу реєстр англійських і українських слів, використовуючи для цього багаті, хоч мало ще досліджені, а то й пофальшовані лексичні скарби української мови. Тому в словнику знаходимо найпоширеніші англійські слова з природничих наук, техніки та лексикі сучасного побуту, які пропущено в перекладних двомовних словниках, перекладено незадовільно, або й зрусифіковано, виходячи із хибних методологічних концепцій. Вибірковий словник містить також поважаючу кількість термінів, потрібних при перекладі англійських текстів з ділянок природознавства й технічних наук.

Таким чином, Вибірковий словник є серйозною і ґрунтовною роботою, що на відміну від традиційних схем складання перекладного двомовного словника розглядає дискусійні питання перекладу й розуміння слова та звертає увагу на недосліджені або недостатньо досліджені досі питання його значення і функції в конструкціях різного типу. Наприклад, укладач звертає пильну увагу на терміни та назви, що мають по декілька українських відповідників та в таких випадках рекомендує, які з них слід уживати, а які не слід. Визначальним для слова є тут його дієве значення та його потенційний чи кінетичний характер. Причина розбіжностей лежить, правдоподібно, в семантиці слова, що має нам дати комунікативне значення та змстову вартість, коли його вжити в реченні.

У словнику чітко видно, що укладач звертає пильну увагу на значення навантаження слова, до чого він підходить наскрізь оригінально і зовсім по-новому використує великий фактичний матеріал. Його перекладає з наново опрацьовані, а не взяті з інших англійсько-українських словників. Такий підхід до специфіки словника відбився на його обсягу та спричинив деякі тематичні обмеження. Словник в цілому запланований на яких 10 тисяч лексичних одиниць (включаючи тут окремі значення полісемічних слів).

У словнику чітко помітні ділянки зацікавлення укладача, наприклад, хемія та ботаніка. У цих ділянках більше зареєстровано матеріалу, що є зовсім зрозумілим, адже "нерально було б вимагати від укладача, "підонера" фаховості у всіх науково-технічних ділянках". Приблизно 80 відсотків словника припадає на терміни та номенклатурні назви. Тут при ботаничних та зоологічних назвах подано їх таксономічні латинські відповідники, щоб уникнути непорозумінь.

Значну увагу приділяє укладач також сучасному побуту і та побутові в цілому. Тут зовсім закономірним для нашого сучасного стану є використання лексичних багатств американського побуту, в атмосфері якого ми живемо, а який потрібно виразити українськими словами, щоб уникнути зайвих американізмів та збільшити наші рідні лексичні багатства. Дещо прикро відчувається в словнику мала кількість перекладів з таких ділянок сучасного побуту як спорт та кулінарія.

(Закінчення на стор. 3)

Важлива...

(Закінчення зі стор. 2)

Автор уважає, що ці ділянки є об'єктом інших словників, виданих чи в підготовці, і тому розглядає їх ширше в Вибірковому словнику було недоцільним.

У словнику укладач застосував гніздо методу розміщення перекладаних слів, зокрема, коли в гніздо можна внести більше кількості споріднених слів, що дає можливість рельєфніше визначити їх специфічні особливості в англійській мові і в українському перекладі. Більшість перекладів має більше як один український відповідник, що для слів не-термінів є дуже побажаним, бо це вказує на лексичне багатство української мови, краще визначає як їх живити та крім того розкриває ближче їхні відтінки значення.

Укладач свідомий, що вживання синонімів у термінології небажане, проте, розмежування значення обставин та поставивши перед собою завдання великої теоретичної і практичної ваги — виявити 1) розбіжності між офіційною термінологією в УССР і термінологією „золотої доби“ (20-их та 30-их рр.); 2) дати кращі наукові технічні терміни; 3) усунути зайві термінологічні введення з російської мови (русизми), непотрібні калки чи російські запозичення з інших мов) — широко використовував в дії ділянки синонімів. Він вважає, що „найявніші термінологічні синоніми зумовлені тим, що словник задуманний як критична праця, а не нормативна“. Відкидаючи деякі переклади термінів, укладач переконливо доводить, що „він не вважає себе покликаним вибирати найліпших із декількох приблизно однаково добрих термінів, а зокрема в ділянках далеких від його професійного досвіду“.

В українській частині словника використано „усучаснений харківський“ правопис словників Г. Голосевича (1930) і І. Бойкова та інших (1932), у який уведено із сучасного правопису в Україні тільки ті зміни, які, на думку укладача, не можна вважати наслідком русифікації нашого правопису.

У словник включено список скорочень для української і англійської мов, як також подано список різних позначок, використаних у тексті. На особливу увагу заслуговує список літератури використаної і допоміжної. Цей список розділено за мовами (українська мова, англійська мова). У список літератури українською мовою внесено такі категорії: загальні словники, термінологічні та галузеві словники (тут використано також вузькоспеціальні словники російсько-українські та українські, видані в УССР в 1959-1979 рр., як наприклад, хемічний (1959), економічний (1973), біологічний (1974) тощо, словники чужомовних слів, правописні словники, довідники і статті, інші словники, енциклопедії і визначники (не можемо розуміти, чому в цій категорії укладач не використував дальших частин після 1972 р. Я. Рудницького An Etymological Dictionary of the Ukrainian Language), мовознавча література (головні), термінологія, номенклатура, лексикографія і підручники та науково-популярні видання. Список літератури англійською мовою виключає загальні словники, двомовні словники (англійська мова з іншими мовами) та термінологічні і галузеві словники. Словник має також невеликий додаток (стор. А-Г), як теж „Виправлення найважливіших помилок“ на окремі вкладки до кожного примірника.

Тепер уважаємо на приклади поширення англійських слів, яких нема в словниках Подвезька і Балли та Дейкіа, а які перекладені в словнику А. Вовка: асиринтуче, асиринт, air bag (в додатку), air field, air gun (в додатку), air lift, air space, air terminal, airwaves, alarm box, aluminum foil, ambivalent, amber glass, ampersand, ament, anodized aluminum, annual ring, antioxidant, aqua (a color), arphid, arboretum, arborvitae, arrest, artifact, assembly line, audiophile, audiovisual, automotive, avocado. Цей список не включає вузькоспеціальних термінів і назв, уміщених у словнику. Було б несправедливо, якщо ми не відзначили також деяких прикладів слів, перекладаних виправлено у вибіркового словнику у порівнянні із словниками Подвезька і Балли: alloy, amber, ambidextrous, anecho, apparel, arsenic, а також доповнено чи виправлено тлумачення таких скорочень: А.В., АААЛ, АААС. Усі наші приклади відносяться тільки до літери „А“.

Усе це є свідченням того, що Вибірковий словник допоможе українцям в розсінні і в Україні втілити в життя нові здобутки перекладеного двомовного словника. Адже такого критичного словника, який сприяв би відродженню українських відповідників англійським словам ще не було в нашій лексикографії. Це видання, на нашу думку, зумовлене щоденною потребою розібратися в різноманітні слів, проаналізувати їх, визначити їх точне значення з метою піднесення загальної культури нашої мови та утвердження життєспроможного, відважливого, чуже їй слабосиле.

У боротбі за культуру мови, до якої тепер включилися наші рідні школи в розсінні, треба дбати, щоб словникова двомовна література стала взірцем доброї мови, про що весь час повинні піклуватися автори і видавці. Це стосується і рецензованого словника, загалом корисної і потрібної для нас усіх праці, яку бажано бачити ще кращою.

У словнику є ряд друкарських недоліків технічного характеру, але вони, безперечно, не можуть знизити високої оцінки цього важливого видання з ділянки лексикографії сучасної української мови.

Українці в Польщі...

(Закінчення зі стор. 1)

Все це і багато інших обставин викликає у великій частині української спільноти почуття, що її поставлено поза суспільністю, викликає почуття огорчкня, що нас тріають як громадян другої категорії. Переселення і територіальна розпорощеність значно поглиблює це відчуття.

Ми не можемо далі погоджуватися з таким станом. Українське населення впродовж останніх 30 років все було льояльне у відношенні до держави, до її ладу, вважаючи Польщу своєю батьківщиною. Воно дало свій великий і незаперечний вклад у господарчу і культурну розбудову країни, а зокрема в упорядкування господарки східних і північних земель. Причиняючи своєю працею до розвитку цих земель, ми хочемо почуватися їхніми співгосподарями.

Ми маємо надію, що суспільно-політичні зміни, які відбуваються в нашій країні, спричиняться до того, що законні конституції ПНР, які гарантують нам рівноправність, будуть дотримуватися повністю. Йдеться також про те, щоб вони давали фактичні і широкі можливості культурувати рідну мову, розвивати культуру, освіту, зберігати звичаї та проводити активну суспільну діяльність. Покладаючи великі надії на радикальну зміну ставлення влади і органів державної адміністрації до вищезгаданої справи, подіємо наші вимоги в напрямі ліквідації найбільш набридлих і болісних для нашої громадськості проблем.

1. Визнати Українське Суспільно-Культурне Товариство організацією самоуправного і незалежного, що репрезентує інтереси усього українського населення в Польщі, метою якої є задовольнити культурні й освітні потреби цього населення. Культурною діяльністю Товариства повинно піклуватися і давати йому фінансову базу, Міністерство культури і мистецтва, а не Міністерство внутрішніх справ, — так як це водиться в інших країнах народної демократії.

2. Забезпечити українській громадськості відповідну репрезентацію в сеймі ПНР.

Українці становлять собою один відсоток населення ПНР. Сейм повинен віддзеркалювати склад усього суспільства. Брак представників національних меншин змінює вигляд польської суспільства в особовому складі найвищого органу державної влади.

3. Створити професійний український театр у Польщі.

7. Відновити історичні назви містечкостей у південно-східній Польщі. Запровадження нових назв українська суспільність вважає рівнозначним з наміром денационалізації. Піляхом адміністративного відрубання від „коренів“, штучного переривання духовного зв'язку з місцями народження предків, створенням загрозливої для нас фікції, що в Польщі ми є захожим елементом. Вищезгадані зміни є також наявним фактом, на що також звертали увагу польські інтелектуали, між ними Ярослав Івашкевич.

8. Піддати під охорону пам'ятки української матеріальної культури (церкви, кладовища, інші будови) і дати УСКТ можливість виконувати цю охорону. Ремонтувати такі об'єкти, треба зберігати їхні первісні архітектурні форми. Осіб,

які нищать такі пам'ятки, належить ставити до карної відповідальності.

9. Створити українську секцію при якомусь державному видавництві, яка б видавала белетристику і наукові книжки українською мовою, не піднесло б розвитку і популярності українських письменників і науковців у Польщі.

10. Відокремити від „Нашого слова“ дитячий додаток „Світанок“ і додаток „Наша культура“, видавати їх як самостійні журнали — збільшити їхні об'єми і тиражі; це саме стосується „Українського календаря“ і „Нашого слова“.

14. Заснувати Інститут української культури у Варшаві.

15. Збільшити тираж книжок і видань, присвячених спільним діям і співпраці обох народів у минулому і об'єктивних і реальних праць про їхню спільну історію.

16. Вилучити з шкільної програми читання книжки „Заграва у Бескидах“. Твори такої роду об'єктивно не навівають джерел конфліктів між обома народами й історичної основи їх виникнення, стримують нормалізацію польсько-українських стосунків у Польщі, поглиблюють ненависть поляків до всіх українців.

Дати можливість УСКТ користуватися центральними станціями Польського радіо і телебачення.

18. Обговорювати актуальні проблеми з життя української та інших національних меншин в Польщі в центрах масової інформації.

19. Припинити цілком безправний нагляд за членами і дітьми УСКТ і прискорити до них органів служби безпеки. За двадцять п'ять років Товариство виявило, що не провадить ніякої протидержавної чи законотвірної діяльності.

20. Зняти наказ, що всі мистецькі імпреси, організовані УСКТ, мусять бути затверджені цензурою.

21. Протидіяти практиці місцевої адміністрації в південно-східних воєводствах, яка дискримінує громадян української національності при купівлі нерухомого майна і прописці. Заборонити різні прискіпки і оброблення прескою людям, які бажали повернутися у ті місцевості.

22. Визнати і надати правний статус Греко-католицькій Церкві в Польщі і віддати їй її святині та інші майна (йдеться зокрема про колишню греко-католицьку катедрu в Перемишлі, яку займає тепер Чернецький орден босих кармелітів).

Пам'яті надзвичайної людини

Кажуть люди, що після вісімдесяти літ кожний рік можна вважати ласкою Божою, дарунком, що провидіння нам дає за спеціальні заслуги. Василь Кирилович Шуть отримав у подарунок асого три роки, хоч заслужив на багато більше. Ми сподівалися, що така талановита, творча й доброзичлива людина буде жити ще довго... Міра життя людини — це її творчість. А життям Василя Кириловича була саме його творчість, його муза, його музика. Відміряний йому вік він не прогав, ані хвилини не прогав. До останнього свого дня він жив творчо, плідно, надхненно.

Ми всі до нього звикли, як до свого рідного, як до члена нашої великої, хоч і часом розсвареної родини. До речі, Василь Кирилович був одним із тих небагатих, хто ніколи не сарвався і сарв у нашій сім'ї не заводив. Хоч був багатий видний від інших, навшишник не спинався, щоб здаватися ще вищим, літкими собі дорого не проштовхував, за місце не сперечався, а навпаки, в незмірній скромності своїй

Василь Шуть

ставав десь згаду, зі своїм високим ростом пробував захопитися за нижчих від себе; він аж боявся марної, неширої слави, суєти мирської. Над усе він любив надхнення, працю і творчі наслідки. Він сів і плавав свої нотні поля і тому збирав дорідний урожай.

Рідна Золотоноша обдарувала Василя Кириловича золотим талантом. А як хтось вродився здібним, то найчастіше в кількох напрямках. Спершу це було маларство, потім музика, а поряд із нею ще й віршування. Ці три таланти гармонійно перепліталися у житті і творчості Василя Кириловича Шуть і, крім плодів, задокументованих у його музичних творах, робили композитора такою цікавою, товариською, дотепною людиною. А вибитися на композитора в умовах царської Росії й пізнішої совєтської імперії було не легко. Хотілося грати, але тільки коли хлопцеві було 15 літ щасливим випадком дістала родина старенький рояль, і таке-сяке навчання музики почалося. Дорослому вже підручкові доводилося вчитися разом із малими дітьми, але він їх швидко діднав і перегнав. А в 17 літ він уже почав композувати. Може якраз через це композитор приких бути в товаристві дітей, для них він писав пісні і п'єси, а навіть і дві дитячі опери. Чи не тому він пізніше так любив навчати дітей і для кожного окремо писав вправи та веселі легені п'єски?

У 1926 році Василь Кирилович пішов у світ широкий слави добувати — в місто Переклєпав. Роботи не знайшов, але саме тут він знайшов свою вірну дружину Марію, з якою й прожив не розлучно до самого кінця. Тоді Василь Кирилович подався у столицю України Київ, і там, з великими труднощами й перешкодами, закінчив Музичний Інститут, опанувавши трудну теорію музики й композивання, які він знав блискуче. Нотами він писав швидше і краще ніж словами.

Друга світова війна, що полуптала наші шляхи й стежки, перебила творчий розмах композитора. Як перспективні й можливості були для композитора його калібру в дів'яських таборах або на місці нового поселення, в Америці, де замість свого природного, Богом даного фаху доводилося працювати за мізерний гріш на фабриці? Але подружжя Шуть не належало до плаксивих, що вічно нарікають на лиху долю. Поза тяжкою працею, обов'язку в вирі нашого громадянського життя, такого бурхливого в 50-их і 60-их роках. Вона навчала молоді танцювати, а він — співу й музики. Про платіну чи винагороду вони й не думали. Адже це не найбільша нагорода — бачити, як із тих учнів щось виходить, щось росте, як їхні дити ошляхетнюються, як ті діти тримаються свого рідного? Батьки дітей, що тепер вирости, нехай згадають, з якою терпеливістю й любов'ю Василь Кирилович годинами пересиджував при фортепіані, навчаючи навіть і нездібних лінькуватих дітей, ніколи не трачати віри, що та дитина таки буде грати! А за всі ці „овертайми“ він і не думав брати гроші, крім до смішного мізерного мінімуму. І вже не так далеко перед своїм кінцем цей лагідний, люблячий і терпеливий учитель їздив автобусом до своїх учнів, хоч на дворі був дощ, сніг чи лютий мороз. Тільки він міг так робити!

Інші стали заможними, купили собі гарні доми, літні оселі, авті. Подружжя Шуть жило зі своєю скромною пенсії на найвищому поверсі без підйомної машини, без авті, шкандибаючи вулицями за важкими кошмиками з продуктами. Докучали хвороби, прийшлося і в лікарні побувати, і краєчком ока на той світ заглянути. Але Василь Кирилович посміхнувся і сказав: „Ще не пора!“ І ожив. І став знову вранці каву готувати, таку смачну, як тільки він умів готувати, а після того щодня творити. Його творів так багато, що в помешканні тісно. А як же почуватися мистець, коли його симфонії не грають, його опери не виставляють, його романси не співають — бо, кажуть, важкий акомпаньямент, наші піаністи не подужають. А твори такі гарні! В них цвітуть наші українські квіти, птахи з України щебечуть, струмки дзвенять... Послухаси — і одразу відчущи, що композитор — українець. Якби він „перелицювався“ на американський лад, може б і зробив кар'єру, але не такий він був. Василь Шуть лагідний, ласкавий, але не гнеться, не викручується, не перефарбовується. До кінця своїх днів лишився він тим, чим Бог його створив — українським композитором.

Через те, що він помер так несподівано, в періоді літніх вакацій, далеко не всі дізналися вчасно про цю важку для нас втрату. Все ж повна зала людей збиралась на Панахиду, а другого дня, в четвер, 26-го серпня, о десятий годині ранку парох церкви св. Софії о. Кулик із дякомом о. Іваном Покопальником відвідували останню Службу, проводжаючи Василя Кириловича в далеку останню дорогу. На Панахиді виголосила прощальне слово Ганна Черінь, а на похоронах — від імені громадських організацій Чикаго — проф. Антонович; від імені емеритів — п. Мартинюк, а від організації Жінок ООЧУС — п. Кралька, що зворушила всіх до сліз своїм прощальним віршем. Над могилкою сказав коротке тепле слово про композитора його колишній учень, тепер уже дорослий, д-р Борис Верн. Присутні плакали і за всіма любленим, доброю товаришем Кириловичем, і від співчуття до його вдови, Марії Олександрівни, що залишилась тепер самотньою, не тільки без чоловіка, а й без рідні, та ще й у досить скрутних обставинах і обтяжена своїми недугами. Проте не своєю долею найбільше журиться засмучена вдова. Покійний творив буквально щодня, щасливий був своєю працею, але мало бав про те, що з його творами станеться. Тепер тим турбується Марія Олександрівна: як його твори зберегти, як їх утримувати? Якщо зможе, якщо сили й тут за мужем їй дозволить, Марія Олександрівна спробує впорядкувати твори й архів композитора, а всього того повні кімнати. Друзі й приятели їй уся українська громада мусять їй у тім допомогти. Потрібно видати хоч частину спадщини Василя Шуть, хоч одну репрезентативну збірку, щоб можна було її розіслати до бібліотек, де вона збережеться для нас і України, а решту примістити до музеїв, щоб її матеріали були доступними для музикознавців. І може ще розвигнуть пісні України в мелодіях Василя Шуть.

Пожегтви замість квітів на свіжу могилу Василя Шуть нехай будуть останнім поклоном нашому дорогому композитору.

Ганна Черінь

ПОВІДОМЛЕННЯ ЗАПИС ДІТЕЙ ДО СВІТЛИЧКИ 83-го ВІДДІЛУ СУА

буде проводитись

в суботу, 11-го вересня 1982 року
в Школі св. Юра в Нью-Йорку, Н. Й.
215 Схід 8-та вул.

Опікунка Світлички — Оксана Базилівська

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, ІНК. Відділ в Нью-Йорку, Н. Дж.

МУЗИЧНЕ ДОШКІЛЛЯ

під проводом

Марти Шлемкевич-Савицької

Початок навчання: вівторок, 14-го вересня 1982 року
Лекції у вівторок, середу, четвер і п'ятницю, 9-12-та год.

Зала при Лютеранській церкві, 41-ша вул. і Проспект Авеню,
ІРВІНГТОН, Н. Дж. (копо Народного Дому)

Вписи тел.: (201) 276-3134

КЛУБ КРУГЛОГО СТОЛА

запрошує Громадянство на ДИСКУСІЙНИЙ ВЕЧІР,
який відбудеться

в п'ятницю, 17 вересня 1982 р., о год. 7-й веч.
в залі Народного Дому, 440 Драго Аве. в Нью-Йорку

ДОВОДІТЬ НА ТЕМУ:

ЧИ ЄВРЕЇ ПОВИННІ ПІДТРИМУВАТИ
УКРАЇНСЬКУ НАЦІОНАЛЬНУ СПРАВУ

ВИГОЛОСИТЬ д-р Ізраель Кляйнер

з Єрусалиму, визначний діяч Українсько-Єврейського
Товариства в Ізраїлі.

Д-р Б. Кузь

В ПЕРШУ БОЛОЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

нашого Найдорожчого

МУЖА І БАТЬКА

„бл. п.“

ІВАНА ПИТВАНА

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в церкві св. Ів. Хрестителя в Нью-Йорку, Н. Дж.,
14-го вересня 1982 р., о год. 7:30 ранку;

в церкві св. Володимира в Елізабет, Н. Дж., 15-го
вересня 1982 р., о год. 7:15 ранку;

в церкві Непорочної Зачаття у Глїсайд, Н. Дж.,
8-го вересня 1982 р., о год. 9-й ранку.

За спокій душі Покійного просять про молитви —

ДРУЖИНА І СИНІ

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНЦІВ ВЕЛИКОЇ ДІТРОУТИ

під патронатом

Українського Конгресового Комітету
Америци

Відділу Південно-Східного Мишигону

СВЯТКОВЕ ВІДЗНАЧЕННЯ 40-ЛІТТЯ УПА

Неділя, 3-го жовтня 1982 р., 6-та год. веч.

Зала: Українського Культурного Центру

26601 Раєн Ровд

Воррен, Мишиг'ен 48091

Д-р Матвій Стахів УКРАЇНА В ДОБІ ДИРЕКТОРІЇ УНР

Моніграфічна праця, брошуро-
вання, в 7-х томах.
Ціна: \$48.00 з пересилкою
Мешканці штату Нью Джерсі зобов'язані
платити 5% ставкового податку.

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

ЛІКВІДАЦІЙНА ВИПРОДАЖ в крамниці взуття

KARPATY SHOES (Salamander)

153 Second Avenue • New York, N.Y. 10003
ДРАСТИЧНА ЗНИЖКА ЦІН 30%-70%

ЗМІНИ ЦІН ЗА ОГОЛОШЕННЯ

у щоденнику „Свобода” та у „Ukrainian Weekly”

З уваги на підвищення поштової оплати (понад 100%) за висилку „Свободи” та „Українського Тижневика”, як також поважний зріст цін паперу та інших друкарських матеріалів, Адміністрація „Свободи” БУЛА ЗМУШЕНА підняти ціни оголошень, які ОБОВ'ЯЗУЮТЬ від дня 1-го КВІТНЯ 1982 р., а саме:

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА”

1 інч через одну шпальту — за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки	\$ 6.00
1 інч через одну шпальту — за приватні концерти, бізнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.)	\$10.00
Оголошення на 8 шпальт, без огляду на їх зміст по	\$10.00
за кожний інч.	\$

Якщо до оголошення включається знімок — коштуватиме додатково:

Фоторепродукція на одну шпальту	\$ 8.00
Фоторепродукція на дві шпальти	\$10.00
Фоторепродукція на три шпальти	\$12.00

Оголошення на чергове число мусить влітнути до Адміністрації 2 дні перед появою числа.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В АНГЛОМОВНОМУ ТИЖНЕВИКУ UKRAINIAN WEEKLY (НЕДІЛЬНЕ ВИДАННЯ)

1 інч через одну шпальту — за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки	\$ 6.00
1 інч через одну шпальту — за приватні концерти, бізнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів, і т. д.)	\$10.00

Оголошення на чергове, недільне видання, мусить влітнути до Адміністрації до ПОНЕДІЛКА.

Телефонічно оголошень НЕ ПРИЙМАЄТЬСЯ, тільки у нагалих випадках.

Конференція вітварних прислужників

Філадельфійський Деканат Української Православної Церкви відбув річну Конференцію вітварних прислужників на Оселі „Вєрховина” у Глен Спей, Н.І., 23-26-го серпня. Майже всі парафії Деканату були репрезентовані і хлопцями-прислужниками й отцями-настоятелями. Хоч кошти

Конференції покрили паранат, але належить подяка й Українському Братньому Союзові за добру обслугу й мінімальний кош.

Крім відпочинку й розваг, були лекції з літургії, порівняння релігій християнських, катитя та мораль, які викладали оо. Павло Грицишин, Олексій Лімонченко, Омелян Мицик та Іван Панасюк. Отці Михайло Ярош, Франко Лаврик, Петро Будний, Михайло Борисенко, Нестор Коваль і Михайло Петляк наглядали й провадили ранні та вечірні молини, Вечірню,

Літургію та уділення Св. Тайни учасникам Конференції. Д-р Святослав Білошмак найкваліфікованіший й відповідальний працю — нагляд за порядком удень і вночі. Молодь в наші часи підпадає під велике тиснення злих впливів на кожному кроці їх життя, й потрібно вжити великих зусиль, щоб ті впливи принаймі зменшити. Частиною тих зусиль є ця Конференція, де прагнеться поєднати приємний час і християнську мораль, які сьогодні стоять так далеко один від одного.

Користаючи з такої нагоди, Деканат відбув свої чергові збори, на яких обрано новий уряд з таким складом: перебрано деканом о. митрата Михайла Яроша, заступник — о. митрат Михайло Борисенко, секретарі — о. протоєрей Олексій Лімонченко та о. Іван Пана-

сюк, скарбник — о. протоєрей Павло Грицишин. Уділено особливу увагу Конференції прислужників в майбутньому й доручено секретареві виробити ефективнішу програму на наступний рік.

Закінчено Конференцію бенкетом, під час якого також прощали щирого працівника Деканату о. Омеляна Мицика, котрого призначила Консисторія до Янгстону, Огайо, настоятелем парафії св. Апп. Петра і Павла. Всі зі зворушенням бажали о. Омелянові, пані-матці та їхнім дітям сил, здоров'я та багатьох літ на новому поселенні.

Зі задоволенням, а трохи й зі смутком, роз'їжджались учасники Конференції з надією на зустріч у наступному році.

Отець Олексій Лімонченко.

HNIZDOVSKY

WOODCUTS. 1944 - 1975

A Catalogue Raisonné by ABE M. TAMIR, Jr. with a foreword by PETER A. WICK
and an autobiographical essay by JACQUES HNIZDOVSKY
Price \$25.00 hard bound. Postage and handling one dollar.
New Jersey residents add 5% sales tax.

SVOBODA BOOKSTORE

30 Montgomery Street

Jersey City, N.J. 07303

На дарунок для дітей!

- НЕ ВИТРАЧАЙТЕ ГРОШЕЙ НА НЕПОТРІБНІ ЗАКУПИ ДЛЯ ДІТЕЙ!
- НЕ РОБІТЬ КРИВДИ ДІТЯМ — ВНУКАМ!
- ПЕРЕДІЛІТИ!

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода” заходами Українського Народного Союзу. Редагує Колегія. Річна передплата у ЗСА — 8.00 дол., у інших країнах — рівновартість цієї суми. Для членів УНС — 5.00 дол. Ціна окремого числа 75 центів. Ціна подвійного числа — 1.00 долар.

„THE RAINBOW” — „VESELKA”

30 Montgomery Street

Jersey City, N.J. 07302

Друкарня „СВОБОДИ”

приймає до складу і друку

КНИЖКИ • БРОШУРИ • ЛЕТЮЧКИ

ТОЩО

„СВОБОДА”

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807

N.Y. Line — (212) 227-4125

ПОЯВИЛИСЬ НОВІ КНИЖКИ

Емма Андєвська: РОМАН ПРО ЛЮДСЬКЕ ПРИЗНАЧЕННЯ	\$15.00
Юрія Борець-Чумак: „РЕЙД БЕЗ ЗБОРІ”. УПА на Заході — спогади. Обкладинка роботи мистця Ростислава Глуква	\$15.00
В-во Сучасність: ІОСИП ГІРНЯК — спогади. Упорядкував Б. Бойчук	\$23.00
Володимир Дмитрів: НА ПОРОЗІ ЖИТТЯ — спогади між Першою і Другою світовою війною	\$15.00
Олекса Ізаський: ЛІТО НАД ОЗЕРОМ — роман. Обкладинка роботи Лариси Лаврінченко	\$10.00
Роман Купчинський: ПОГРОМИ В УКРАЇНІ, 1972-1979. Обкладинка роботи Ірини Івахів	\$14.00
о. Іван Лукевич: „ІСУС З НАЗАРЕТУ — Міч члн Спелітєль”. Обкладинка роботи Омеляна Мазурика	\$10.00
Михайло Островерх: „НАПЕРЕКІР”. Міляно 1926-1931 — спогади	\$ 8.00
Мирислав Прокоп:	
а) РОБІТНИЧІ СТРАЙКИ В ПОЛЬЩІ 1980	\$ 7.00
б) УКРАЇНА І УКРАЇНСКА ПОЛІТИКА МОСКВИ	\$ 5.00
Іван Смолий: НЕСПОКІЙНА ОСІНЬ — роман. Обкладинка роботи Ореста Слупчинського	\$13.00
Марта Тарнавська: ЗЕМЛЕТРУС	т. \$ 7.00
поезії 1971-1980 років і переклади	м. \$ 5.00
Українське В-во „Смолоскип” ім. В. Симоненка, упорядкувала Марта Гарасовська	
УКРАЇНСЬКІ ПОЛІТВ'ЯЗНІ — адресарний покажчик за станом на грудень 1981 року	\$ 7.25
Українське Історичне Товариство в Америці під редакцією д-ра Любомира Виняра	
ІСТОРИЧНИЙ АТЛАС УКРАЇНИ	\$30.00

Мешканці штату Нью Джерсі зобов'язані платити 5% ставкового податку.

ЗАМОВЛЯТИ У:

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street

Jersey City, N.J. 07302

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ПРОДОВЖУЄМО ЗБИРАТИ МАТЕРІАЛИ ДО ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТУ

ЗАКЛИК
УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ
І КАНАДИ — УСЦАК.

Дорогі в спорті Друзі й Подрузі!

Не зважаючи на пекучий брак часу в кожного (ої) з нас, ми мусимо працювати водночас у всіх трьох напрямках часу: в часі теперішнього від нас вимагають розв'язки різні існуючі проблеми наших клубів, товариств і секцій при загально-виховних молодіжних організаціях; з поглядом, спрямованим у майбутнє, нам треба забезпечити правильний ріст наших тіловиховних клубів, і їхніх індивідуальних членів. Минуле вимагає від нас утривання й забезпечення доробку й успіхів наших і наших попередників. Останнє — утривання історії українського спорту — в нас набрало характеру імперативності.

з уваги на те, що в Україні північний окупант знищив докорінно всі архівні матеріали українського спорту (хоч для реклами афішується прихильність до „фізкультури”).

Як усім нам добре відомо, головний наголос наших організованих клубів у попередній десятиріччя спочив на актуальних у даний час технічно-спортивних успіхах, очевидно, коштом відповідної підбудови майбутності, в виді потрібних кадрів змагунів і виховників. А вже й говорити не приходиться про занедбаність і втрати в ділянці утривання нашого історичного доробку в спорті.

За пересічною три з половиною десятиріччя від нас відійшла в вічність велика кількість старших громадян, а з ними маса знань матеріалу до писання історії українського спорту.

Тому ми мусимо рятувати ще бодай ті знання, які залишилися в пам'яті останніх могоків, а далі, в збірках — альбомах, газетних вирізках наших колекціонерів та в річниках нашої преси минулих десятиліть.

У зв'язку з пекучою потребою зібрати потрібні матеріали до історії українського спорту, Провід УСЦАК, який завжди благословляв цю акцію, рішуче узяв в цій справі ініціативу і звернувся до всіх наших колекційних і теперішніх активістів, як рівно до всіх симпатиків українського спорту з апелом-закликом.

Пишіть статті, звіти і спомини з діяльності наших спортсменів і спортивних з'єднань (дружин, клубів, секцій молодіжних організацій) за всі часи на батьківщині, на європейській передеміграції і на постійних поселеннях у діаспорі. Якщо ви не спроможні самі написати, зверніться до відомих вам людей, які мають потрібні знання, чи й матеріали (світлин, газетних вирізок, табел тощо), чи подайте Проводу УСЦАК адреси таких людей. До тих наших людей, які працюють по архівах і бібліотеках, ми звертаємося з проханням, щоб вони в мікрофільмах нашої преси минулих десятиліть вишуквали дані з історії українського спорту, чи

продовжували б таку незвичайно корисну працю. Всі матеріали, які читатимуть і всебічно узгоджуватимуть члени редакції призначених матеріалів, слід вислати на адресу найближчої до вас станції для збірки матеріалів:

Mr. Omelan Twardowski
680 Sanford Ave.
Newark, N.J. 07106;

Mr. Stefan Malanczuk
3624 Daisy Ave.
Cleveland, Ohio 44109;

Mr. Alexander Zeltway
4 Brule Crescent
Toronto, Ont. Canada
M6S 4H9;

USCAK c/o Roman Kucil
79 Chevalin St.
Rochester, N.Y. 14621

Роман Куціль
голова УСЦАК

Мирон Стебельський
заступник голови

Богдан Сушко
заступник голови

Роман Савчак
голова Ради УСЦАК

48 East 7th St.
Tel. GR 3-3550, New York, 10003

І ЗНОВА ДО ШКОЛИ... Всі шкільні підручники всіх наших видавництв одержите в Арці. Каталог — даром.

Хто купив книжку „ІСТОРІЯ МОЄЇ СУРИ” — хвалить її, поручає або позичає іншим читати. Так мені кажуть. І писати пишуть. Причому це знають. Книжка \$12.70. Пишіть: SURMA

11 East 7th St., New York, N.Y. 10003

ROMAN RYCHOK

REAL ESTATE & INSURANCE
1339 Springfield Avenue
Irvington, N.J. 07111

АСЕКУРУЄМО

авта будинки, хатні речі, дорожності, бізнеси від вогню, грабунків, особистої відповідальності (liability). Потрібні інформації подати

ПЕТРО РИЧОК

забезпечений агент
брокер — (201) 373-6434
(201) 373-6453

ДО ВИНАЙМУ

В околиці Еппенвілл, Н. Я.

МОДЕРНИЙ

СТУДІО-АПАРТМЕНТ

Чини включає електрику й опгрівання. Дзвонити ввечорами по 7-й — (212) 673-6141, в суботу і неділю — (914) 647-4971.

РІЗНЕ

АДВОКАТ

у справах еміграції міжнародного засягу.

Сертифікати праці, зелені картки замешкання, громадянство. Ми також формуємо корпоративні документи у Н. Я., Н. Дж. і Конн. Говоримо плінно по-англійськи, еспанськи, грецьки та мовами Юго-славії.

U.S.A. HELLAS INTERNATIONAL

208 Roff Ave., Palisades Park, N.J.

(201) 944-2770-71

Безкоштовні поради, помірковані ціни. Відкрито 24 год., 6 днів в тижні у Н. Я., Н. Дж. і Конн. Ліцензований адвокат.

10 хвилин від George Washington Bridge.

FUNERAL DIRECTORS

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED

Обслуга ЦИРА І ЧЕСНА. Our Services Are Available. Anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням тілних останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Avenue (corner Stanley Terr.)

UNION, N.J. 07083

(201) 964-4222

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ

ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

КОНТРОЛЬОВАНА

ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y. 10009

(212) 674-2568

"We couldn't decide on what to buy, so this is for you. For one of your little dreams, or part of a big dream."

Breaking the deadlock.

"I think an expensive piece of jewelry is the only way to go," said Bonnie Murray. There was a small outbreak of moans.

"Look, we've been over this a million times and we can't agree on anything. I think we ought to quit arguing and buy her that United States Savings Bond," Doris Rapp said in a voice bordering on anger.

It was the third meeting of the "Gift for Hattie Walker Committee." Hattie had been in charge of all the secretaries and office workers at the company for over ten years. Now she and her husband were moving to a small town to run their own business.

The night before the meeting, Beth Miller had said to her next-door neighbor, "Hattie is really amazing. Ten years on a job like that and everyone still loves her. We've collected over \$500 for her going-away gift. \$500, imagine! Course we'll never be able to decide what to buy with it."

And it was beginning to look as though Beth was right. The committee had considered 42 separate suggestions and was hopelessly deadlocked.

Grace Brown, a close friend of Hattie, rose to speak. "I agree with Doris. With that \$500 we can give her a \$1000 Bond and she can do whatever she wants with it. Save it, or spend it on a watch or..."

"Or a Hawaiian vacation," shouted Ann Taylor. "Or some fancy luggage," piped up Beth Miller.

In a second, everyone was shouting out alternative uses for the Bond.

Doris Rapp held up her hands for silence. "Hey, hey,

everybody... we all agree at last... it's a U.S. Savings Bond."

Applause drowned out the rest.

The lunch was held at La Soria. It took over the entire restaurant and it still was crowded.

Grace presented Hattie with a funny card and everyone laughed. Then she handed her the \$1000 Bond and said, "We couldn't decide on what to buy, so this is for you. For one of your little dreams or part of a big dream."

Hattie took the Bond and looked at it with relief. "Last week I found a sheet of paper someone left on the copier," she said. "It was a list of 42 different gift suggestions. Everything from a Hawaiian vacation to fancy luggage. I didn't understand what it was at the time. Now, all I can say is I'm so glad you decided on the Bond."

As the crowd cheered, she kissed Grace on the cheek and smiled a big smile. Then she sat down and burst into tears.

U.S. Savings Bonds make a perfect gift. They fit everyone. They're indestructible. And they cost only half the face value.

Take stock in America.